

Amunt i avall, a dalt i a baix ➤

Si diem: "Tiro una pilota amunt o avall" amb **amunt** i **avall** indiquem el sentit del moviment, però si diem: "Tiro una pilota a **dalt** o a **baix**", llavors amb "**a dalt**" o "**a baix**" indiquem la destinació de la pilota que tirem.

En castellà només tenen les paraules **arriba** i **abajo** que tant indiquen el sentit com la destinació. Si volen insistir en el sentit llavors diuen "hacia arriba" i "hacia abajo".

Potser és per això que, a vegades, nosaltres també diem "cap amunt" i "cap avall" que sembla, però, ben correcte, a més de poder dir, "cap a dalt" i "cap a baix".

Posem-hi dos exemples més per tal de refermar la diferència entre el *sentit* del moviment (**amunt** i **avall**) i la *destinació* (**a dalt** i **a baix**):

"Posa-ho més **amunt** fins que toqui **a dalt**". "Posa-ho més **avall** fins que toqui **a baix**".

A vegades, **amunt** i **avall** canvien una mica el sentit en expressions com ara: "Tot el dia vaig amunt i avall" que vol dir "d'un costat a l'altre", però sense pujar ni baixar. Això no és pas estrany al català. Ben sovint sentim que un de Barcelona "*puja(ve)* a Figueres" o un de Figueres "*baixa (va)* a Barcelona" encara que tot sigui *a peu pla*.

enlaire

adv.

1 A una distància més o menys gran de terra, amunt dins l'aire. *Volen molt enlaire. No ho tiris tan enlaire. Més enlaire. Menys enlaire.*

2 **deixar enlaire** [o **restar enlaire**] Deixar sense tirar endavant, sense resoldre, un afer, etc.

pel cap baix / pel cap alt

9 5 **pel cap alt** *loc. adv.* No pas més que.

9 6 **pel cap baix** *loc. adv.* Almenys, si no més.

al capdamunt

loc. adv.

1 Al cim, a l'extrem més alt, a la part superior. *Al capdamunt hi ha una ermita.*

2 Al grau més alt, al rang més elevat. *Estudiant molt ha arribat al capdamunt.*

3 **al capdamunt de** *loc. prep. a)* Al cim de, a l'extrem més alt de, a la part superior de. *Al capdamunt de la muntanya. Al capdamunt de la pujada, del carrer. Al capdamunt de la pàgina.*

al capdamunt de b) Al grau més alt de, al rang més elevat de. *No és gens fàcil mantenir-se al capdamunt de l'èxit.*

4 **estar d'algú fins al capdamunt** Estar-ne granment cansat, fatiguetat.